

Plasminogeen (P-Plasm)

Laboratoorse hematoloogia ja üldkliiniliste analüüside osakond, tel. 731 8315

Plasminogeen on tsentraalne komponent fibrinolüütilises süsteemis. Seda sünteesitakse maksas. Esineb plasmas ja enamikes ekstravaskulaarsetes vedelikes.

Kudedest ja/või plasmast pärinevad plasminogeeni aktivaatorid muudavad plasminogeeni plasmiiniks. Plasmiin lagundab fibriini, eraldades sellest lahustuvaid peptiide. Need peptiidid pörsivad trombiini ja seega takistavad fibriini edasist moodustumist. Plasmiin ise lõhustab fibrinogeeni ja V, VIII ning von Willebrandi faktorit. Seega ei toimi plasmiin ainult verehüüvet lagundavalt, vaid vähendab ka vere hüübimisvõimet.

Uuritav materjal, selle võtmine, saatmine ja säilitamine

Katsuti	9NC-katsuti (helesinine kork)
Säilivus	Plasma toatemperatuuril 24 tundi, -20 °C üks kuu. Plasma tuleb eraldada ühe tunni jooksul peale proovi võtmist (tsentrifuugida 2500 x g juures 15 min).

Proovimaterjal hemostaasi uuringuteks võetakse esimese katsutina (v.a juhul, kui võetakse ka verekülvl).

NB! Proovinõu peab olema täitunud katsutil oleva märgini!

Mistahes kliiniliste erijuhtude (nt hematokrit > 0,55) puhul ja säilitamise/saatmisega seotud küsimuste korral tuleb nõu pidada laboriga.

Analüüsi tegemise aeg: tööpäeviti, kord nädalas

Analüüsimeetod: kolorimeetriline meetod

Referentsväärtused

≥ 18 a	80–120%
--------	---------

Näidustus ja kliiniline tähendus

Kaasasündinud või omandatud fibrinolüütilise süsteemi häirete avastamine, trombolüütilise ravi jälgimine, prognoosi hindamine sepsise, raske maksakahjustuse, DIKi korral.

Plasminogeeni defitsiit on tromboosi riskifaktoriks.

Plasminogeeni aktiivsus on vähenenud päriliku plasminogeeni defitsiidi korral, vastsündinutel (täiskasvanu tase saavutatakse kuuendaks elukuuks), DIKi, sepsise, leukeemia, maksahaiguste, hüpertüreoidismi, trombolüütilise ravi korral.

Plasminogeeni aktiivsuse suurenemine võib esineda rasedatel, hormonaalsete kontratseptiivide ja anaboolsete steroidide tarvitamisel, rasvumise ning hüpotüreoidismi korral ja maksa või neeru transplantaadiga patsientidel mõni päev enne transplantaadi äratõukereaktsiooni.

Maire Mägi